

**КОМУНАЛЬНА УСТАНОВА
«ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ»
РОМЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора ЦПРПІ РМР

Оксана ЛИТВИН

«26» лютого 2026 року

**ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників
закладів загальної середньої освіти
«СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ
В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ НУШ»**

м. Ромни - 2026

Розробник: КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Роменської міської ради Сумської області (Зоя Киях, консультант, учитель української мови та літератури, тренер ГС «Освіторія» (курс із надолуження освітніх втрат), супервізор; Наталія Шкурська, консультант, учитель української мови та літератури, спікер тренінгових занять, супервізор; Геннадій Хрокало, консультант, учитель фізики, математики, астрономії та безпеки життєдіяльності, інженер з комп'ютерних систем і мереж, спікер тренінгових занять, супервізор; Моніка Заглада, психолог, спікер тренінгових занять, психологічних практикумів, психоедукційних просвітницьких зустрічей, супервізор).

Напрямок підвищення кваліфікації: сучасні підходи до навчання в Новій українській школі на рівні базової середньої освіти.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (наказ МОН від 12.10.2022 № 904).

Термін дії програми: з 01.03.2026 до 01.03.2031

Рецензенти:

Шкурдода Юрій, доктор фізико-математичних наук, професор, доцент кафедри електроніки, загальної та прикладної фізики Сумського державного університету;

Руденко Людмила, тренер-педагог НУШ, учитель біології Бобрицького закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Роменської міської ради Сумської області, спеціаліст вищої категорії, старший учитель.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Сучасні процеси модернізації системи загальної середньої освіти України, пов'язані з упровадженням реформи Нової української школи та реалізацією положень Державного стандарту базової середньої освіти, потребують переосмислення змісту, форм і методів організації освітнього процесу в 5–9 класах. У центрі сучасної освітньої політики перебуває розвиток особистості учня, формування ключових компетентностей і наскрізних умінь, які забезпечують здатність молодій людині успішно діяти в умовах швидких суспільних змін, інформаційного та цифрового середовища.

Відповідно до положень Концепції Нової української школи та вимог Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ МОН від 29.08.2024 № 1225), сучасний педагог має бути готовим до проєктування й реалізації освітнього процесу на засадах дитиноцентризму та компетентнісного підходу. Це передбачає використання діяльнісних та інтерактивних методів навчання, інтеграцію змісту освіти, застосування сучасних освітніх технологій, а також ефективне використання інструментів формувального оцінювання для підтримки індивідуального поступу кожного учня. Зміна парадигми навчання – від репродуктивного засвоєння знань до їх активного осмислення й застосування – вимагає від учителя нових професійних умінь. Особливого значення набуває розвиток критичного мислення учнів, організація дослідницької та проєктної діяльності, створення освітнього середовища, орієнтованого на розв'язання реальних життєвих завдань. У зв'язку з цим педагогічні працівники потребують удосконалення фахових компетентностей та практичного опанування сучасних підходів до навчання. Запропонована програма спрямована на підтримку професійного розвитку педагогів та зміцнення їхнього фахового потенціалу щодо реалізації ідей реформи НУШ у щоденній педагогічній практиці.

Цільова група: учителі закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти.

Обсяг (тривалість): 15 годин (0,5 кредита ЄКТС).

Особливості реалізації програми. Реалізація програми підвищення кваліфікації базується на принципах андрагогіки, гнучкості та практико-орієнтованості.

Навчання здійснюється у змішаній (дистанційній) формі відповідно до плану-графіка, передбачає поєднання синхронної взаємодії (вебінари) та асинхронного навчання (самостійне опрацювання теоретичного матеріалу, перегляд відеолекцій та виконання практичних завдань у зручний для слухача час). Освітній процес забезпечується через функціонал платформи Google Classroom, що забезпечує ефективну взаємодію, зворотний зв'язок, постійний доступ до навчальних та додаткових матеріалів. Програма побудована за принципом «learning by doing» (навчання через дію). Важливою складовою є рефлексія власного досвіду педагога та його трансформація відповідно до цінностей НУШ. Упродовж навчання слухачі отримують методичний супровід фахівців Центру професійного розвитку педагогічних працівників.

Мета підвищення кваліфікації: професійний розвиток педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, удосконалення раніше набутих та набуття нових компетентностей, необхідних для організації освітнього процесу в 5–9 класах відповідно до Концепції НУШ та вимог професійного стандарту вчителя.

Завдання підвищення кваліфікації:

- поглибити знання щодо змісту та основних положень Державного стандарту базової середньої освіти;
- опанувати методики компетентнісного, діяльнісного та інтегрованого навчання;
- удосконалити вміння здійснювати формувальне оцінювання;
- розвинути:
  - здатність інтегрувати сучасні цифрові інструменти та штучний інтелект в освітній процес із дотриманням принципів академічної доброчесності та етичних норм;
  - навички створення психологічно безпечного освітнього середовища.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ МОН України від 29 серпня 2024 року №1225):

A2. Предметно-методична компетентність.

A3. Інформаційно-цифрова компетентність.

B1. Психологічна компетентність.

Б3. Компетентність педагогічного партнерства.

Г2. Організаційна компетентність.

Г3. Оцінювально-аналітична.

Д1. Здатність до навчання впродовж життя.

Очікувані результати підвищення кваліфікації. За результатами навчання слухачі оволодіють знаннями та набудуть умінь і навичок щодо:

- розуміння основних концептуальних засад Нової української школи та вимог Державного стандарту базової середньої освіти;
- методологічних засад компетентнісного, діяльнісного та інтегрованого підходів у навчанні учнів 5–9 класів;
- суті та алгоритмів реалізації формувального оцінювання як інструменту підтримки індивідуального поступу учня;
- психолого-фізіологічних особливостей сучасних підлітків та принципів побудови безпечного освітнього середовища;
- можливостей сучасних цифрових технологій та штучного інтелекту для персоналізації навчання та оптимізації роботи вчителя;
- етичних норм використання цифрового контенту та вимог академічної доброчесності;
- проєктування освітнього процесу на засадах дитиноцентризму, використовуючи активні та інтерактивні методи навчання;
- розроблення навчальних матеріалів, орієнтованих на розвиток критичного мислення, дослідницьку та проєктну діяльність учнів;
- моделювання системи оцінювання результатів навчання учнів із використанням різноманітних технік та інструментів формувального оцінювання;
- інтеграції цифрових інструментів та сервісів штучного інтелекту в щоденну педагогічну практику для розв'язання навчальних завдань, дотримуючись принципів академічної доброчесності;
- планування власної траєкторії професійного розвитку відповідно до вимог Професійного стандарту вчителя;
- здатності створювати психологічно комфортну атмосферу в класі, що базується на педагогіці партнерства;
- прагнення до постійного вдосконалення фахових компетентностей та критичної рефлексії власної педагогічної діяльності.

Система та критерії оцінювання. Оцінювання результатів підвищення кваліфікації відбувається у формі поточного контролю, який здійснюється під час проведення занять (тематичне тестування, практичні вправи й завдання).

Після завершення кожного модуля передбачено тематичне тестування, що

містить 10 запитань; кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

Загальна максимальна кількість балів – 20.

Результати оцінювання фіксуються в електронному журналі та є підставою для видачі сертифіката про підвищення кваліфікації.

У разі набрання не менше 75 % від максимальної кількості балів слухач вважається таким, що успішно завершив програму підвищення кваліфікації, і отримує документ установленого зразка.

Документ про підвищення кваліфікації. За результатами виконання програми слухачам видається сертифікат про підвищення кваліфікації встановленого зразка, що відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (із урахуванням змін).

Вартість: 750 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчання за програмою передбачає поєднання синхронних занять, які проводяться в дистанційному форматі та мають інтерактивний характер, поєднуючи теоретичне представлення матеріалу з його практичним застосуванням, та індивідуальної роботи учасників. Реалізується через такі форми навчальної діяльності:

- лекції/вебінари;
- практичні заняття (групові обговорення, аналіз педагогічних ситуацій, виконання завдань тощо);
- індивідуальна та самостійна робота слухачів.

У процесі навчання активно використовуються цифрові інструменти та сервіси, що забезпечують ефективну взаємодію учасників, організацію спільної діяльності та зворотний зв'язок.

Зміст програми складається з 2 модулів та 7 взаємопов'язаних тем. Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту програми, – 15, з них: 6 год – лекції, 5 год – практичні заняття, 2 год – самостійна робота, 2 год – контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ТА НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ НУШ					
Тема 1.1 Державний стандарт базової середньої освіти: від концепції до реалізації. Професійний стандарт вчителя: сучасні вимоги до педагогічної діяльності.	1	-	-	-	1
Тема 1.2 Ключові компетентності та наскрізні вміння учнів базової школи	1	-	-	-	1
Тема 1.3 Оцінювання як складова освітнього процесу. Формувальне оцінювання.	1	1	1	-	3
Тестування за результатами модуля 1				1	1
<i>Разом за модулем</i>	3	1	1	1	6
МОДУЛЬ 2. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В НУШ					
Тема 2.1 Компетентнісний, діяльнісний та інтегрований підходи в освітньому процесі.	1	1	-	-	2
Тема 2.2 Технології розвитку критичного мислення учнів	1	1	-	-	2
Тема 2.3 Цифрові інструменти, штучний	1	1	1	-	3

інтелект та безпечне освітнє середовище					
Тема 2.4 Соціально-емоційна стійкість та психологічний комфорт учасників освітнього процесу	-	1	-	-	1
Тестування за результатами модуля 2	-	-	-	1	1
<i>Разом за модулем</i>	3	4	1	1	9
<i>УСЬОГО</i>	6	5	2	2	15

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ТА НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ НУШ

Тема 1.1 Державний стандарт базової середньої освіти: від концепції до реалізації. Професійний стандарт вчителя: сучасні вимоги до педагогічної діяльності

Концептуальні засади та структура Державного стандарту базової середньої освіти. Ціннісні орієнтири та ключові засади реформування базової ланки. Компетентнісний потенціал освітніх галузей та обов'язкові результати навчання учнів. Наступність між початковою та базовою ланками освіти в контексті НУШ. Академічна свобода вчителя: алгоритм розроблення навчальної програми на основі модельної.

Професійний стандарт вчителя: трудові функції та професійні компетентності. Нові ролі та професійні завдання вчителя НУШ: фасилітатор, тьютор, модератор, коуч, ментор. Інструменти самооцінювання педагогічної діяльності. Побудова індивідуальної траєкторії професійного розвитку. Супервізія як один із сучасних інструментів підтримки вчителя в межах його професійного розвитку. Дотримання принципів академічної доброчесності та етичних норм у професійній діяльності.

Тема 1.2 Ключові компетентності та наскрізні вміння учнів базової школи

Характеристика ключових компетентностей учня НУШ у контексті досягнення обов'язкових результатів навчання на другому циклі базової

середньої освіти. Наскрізні вміння як спільна основа для всіх освітніх галузей. Проектування навчальних ситуацій для формування ціннісних орієнтирів підлітків. Традиційне та формувальне оцінювання. Зворотний зв'язок як інструмент мотивації.

Тема 1.3 Оцінювання як складова освітнього процесу. Формувальне оцінювання

Сутність оцінювання як складової освітнього процесу в контексті Нової української школи. Система оцінювання в 5-9 класах. Нормативні вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів базової школи. Інструменти зворотного зв'язку. Розроблення критеріїв оцінювання спільно з учнями. Самооцінювання та взаємооцінювання. Методика залучення учнів до аналізу власного поступу.

Сутність формувального оцінювання. Алгоритм діяльності вчителя під час здійснення формувального оцінювання. Інструментарій та техніки. Критеріальне оцінювання.

Практична робота. Аналіз прикладів оцінювання (ситуацій/кейсів) на відповідність принципам НУШ. Розроблення критеріїв оцінювання до конкретного навчального завдання. Розроблення прикладів запитань для самооцінювання та взаємооцінювання учнів. Відпрацювання технік надання ефективного зворотного зв'язку (формулювання коментарів до роботи учня). Конструювання фрагмента уроку із використанням формувального оцінювання. «Проектування фідбек-стратегії».

Самостійна робота. Опрацювання нормативних та методичних матеріалів щодо оцінювання в базовій школі. Розроблення критеріїв оцінювання до власного навчального завдання (за предметом).

МОДУЛЬ 2. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В НУШ

Тема 2.1 Компетентнісний, діяльнісний та інтегрований підходи в освітньому процесі

Взаємозв'язок компетентнісного, діяльнісного та інтегрованого підходів як фундаменту професійної діяльності вчителя НУШ. Реалізація діяльнісного підходу: проектування навчальних ситуацій, що стимулюють активну пізнавальну діяльність. Метод «навчання через дію» (learning by doing).

Інтеграція змісту освіти: види інтеграції; створення інтегрованих уроків та тематичних блоків у базовій школі.

Практична робота. Конструювання завдань на основі реальних життєвих контекстів для формування здатності учнів застосовувати знання на практиці.

Тема 2.2 Технології розвитку критичного мислення учнів

Розвиток критичного мислення: основні характеристики, методи, стратегії, поради. Інтерактивне навчання як інструмент розвитку критичного мислення: принципи, методи та техніки, що стимулюють аналіз, аргументацію, рефлексію. Структура уроку з розвитку критичного мислення. **Практична робота.** Відпрацювання технік розвитку критичного мислення (діаграма Венна, фішбоун, RAFT, кубування, ПРЕС, «займи позицію», «факти й судження», концептуальна таблиця, кроссенс тощо).

Тема 2.3 Цифрові інструменти, штучний інтелект та безпечне освітнє середовище

Цифрова екосистема вчителя: огляд сервісів дистанційного навчання (Google Workspace, Teams, Zoom) для інтерактивної взаємодії, мобільних додатків та онлайн-платформ для освіти. Штучний інтелект (ШІ) в освіті: можливості використання генеративних моделей (ChatGPT, Gemini) для створення дидактичних матеріалів та персоналізації навчання. Кібербезпека та медіагігієна: правила безпечної поведінки в інтернеті. Захист персональних даних учнів та вчителя. Академічна доброчесність у цифрову епоху: Етичне використання ШІ-контенту та дотримання авторського права.

Практична робота. Використання інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, Gemini) для: генерації навчальних матеріалів; створення тестових завдань; адаптації завдань під різний рівень учнів.

Розв'язання кейсів із кібербезпеки (ситуації ризиків, витоку даних, фейкової інформації).

Самостійна робота. Опрацювання матеріалів щодо використання цифрових інструментів і ШІ в освіті. Добір та апробація (моделювання) одного цифрового інструменту для власного предмета.

Тема 2.4 Соціально-емоційна стійкість та психологічний комфорт учасників освітнього процесу

Практична робота. Виконання практичних завдань, спрямованих на формування в педагогів навичок створення психологічно безпечного освітнього середовища та підтримки ментального здоров'я всіх учасників освітнього процесу. Аналіз педагогічних ситуацій (кейсів), пов'язаних із конфліктами, булінгом та емоційним напруженням у класі. Відпрацювання технік розвитку соціально-емоційних навичок учнів. Практикум із технік стабілізації психоемоційного стану педагога (дихальні вправи, техніки «заземлення», короткі практики відновлення ресурсу).

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників: постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
2. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>.
3. Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-п>.
4. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225.
5. Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093.
6. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 № 904.
7. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
8. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>.

Основна література

1. Бібік Н. М. Нова українська школа: порадник для вчителя. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с. URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf>
2. Інструктивно-методичні рекомендації щодо запровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах загальної середньої освіти : проєкт / М-во освіти і науки України ; М-во цифрової трансформації України. Київ, 2024. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/05/21/Instruktyvno.metodychni.rekomendatsiyi.shchodo.SHI.v.ZZSO-22.05.2024.pdf>
3. Лисогор Л., Берендєєв С., Косенчук Ю. Використання електронних освітніх матеріалів у освітньому процесі: сучасні підходи і технології Нової

української школи : навч.-метод. посіб. Київ, 2023. Вип. 1. 117 с. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2023/03/metodychni-rekomendacziyi.pdf>

4. Пометун О. І. Нова українська школа: розвиток критичного мислення учнів початкової школи: навч.-метод. посіб. / О. І. Пометун. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2020. – 192 с.

5. Сучасні підходи і технології Нової української школи: навчально-методичний посібник / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/news/prezentovano-posibnik-pro-suchasni-pidkhodi-i-tehnologii-novoi-ukrainskoi-shkoli>

Електронні ресурси

1. Електронна бібліотека Всеукраїнського фонду «Крок за кроком». URL: <http://www.ussf.kiev.ua/>

2. Навчання під час війни: як підтримати дітей та педагогів: методичні рекомендації. ЮНІСЕФ Україна. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/>.

3. Офіційний сайт Нової української школи. URL: <https://nus.org.ua/>.

4. Публікації Українського інституту розвитку освіти. URL: <https://uied.org.ua/publikaczii/>.